

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 738/16</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **23 lutego 2017 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Ewa Madera
	Sędziowie:	SSA Irena Mazurek SSO del. Ewa Preneta-Ambicka (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **23 lutego 2017 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **K. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową

na skutek apelacji wniesionej przez organ rentowy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **16 czerwca 2016 r.** sygn. akt **III U 1299/15**

oddala apelację

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 lutego 2017 roku

Decyzją z dnia 6.11.2015r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.odmówił K. W.przyznania prawa do renty na podstawie przepisów ustawy z 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich

rodzin oraz ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS. W uzasadnieniu wskazano na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 28.10.2015r., w którym stwierdziła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył K. W. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową. Podniósł, że w czasie szkolenia spadochronowego w dniu 10.04.1997r. uległ wypadkowi w wyniku, którego doznał złamania dwukostkowego goleni prawej z uszkodzeniem więzozrostu piszczelowo-strzałkowego, a wypadek został uznany za odpowiadający definicji wypadku określonego w art. 2 ust. 1 ustawy z 16.12.1972r. o świadczeniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową. Wywodził, że na skutek orzeczenia (...)w K.z dnia 7.12.1999r. został uznany na trwale niezdolnego do służby wojskowej w związku ze służbą wojskową i ze względu na stan zdrowia zwolniony z pracy. Obecnie nadal odczuwa duże dolegliwości bólowe, nie może chodzić po nierównym podłożu, pod wieczór noga puchnie, ma ubytek mięśnia w łydce prawej. Wskazał, że nie jest w stanie przez długi czas wykonywać pracy w pozycji stojącej ani nadmiernie obciążać stawu skokowego. Ponadto przeżył gronkowcowe zapalenie kości, a jego stan zdrowia nie uległ poprawie w stopniu skutkującym odzyskanie zdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc argumenty zawarte w zaskarżonej decyzji i powołując się na przepisy ustawy z dnia 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 16 czerwca 2016 r. sygn. akt III U 1299/15 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z e służbą wojskową począwszy od dnia 1. 102015 r. na stałe.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca K. W. urodził się (...), ma wykształcenie zasadnicze zawodowe w zawodzie elektromonter. Przed powołaniem do służby wojskowej nie pracował zawodowo. W okresie od 5.05.1995r. do 25.07.1996r. odbywał zasadniczą służbę wojskową w jednostce spadochronowej w K.w XVI Batalionie Powietrzno-Desantowym, a od 26.07. 1996r. do 14.01.2000r. odbywał zasadniczą nadterminową służbę wojskową. Następnie Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie odbywania nadterminowej służby wojskowej w czasie szkolenia spadochronowego w dniu 10.04.1997r. uległ wypadkowi w wyniku, którego doznał złamania dwukostkowego goleni prawej z uszkodzeniem więzozrostu piszczelowo-strzałkowego, a wypadek został uznany za odpowiadający definicji wypadku określonego w art. 2 ust. 1 ustawy z 16.12.1972r. o świadczeniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową, a w dniu 3.02.2000r. wystąpił z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową. W dniu 31.03.2000r. rozpoznano u niego stan po złamaniu dwukostkowym stawu skokowego prawego, usztywnienie stawu, przewlekłe zapalenie kości z przetokami ropnymi, zmiany zwyrodnieniowe stawu skokowego prawego i uznano go za częściowo niezdolnego do pracy okresowo do marca 2002r., przy czym niezdolność ta pozostaje w związku ze służbą wojskową. W konsekwencji decyzją z dnia 13.04.2000r. ZUS przyznał mu z tego tytułu prawo do renty od 1.02.2000r.. Na skutek kolejnych wniosków o przyznanie prawa do świadczenia na dalsze okresy renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową i stanem narządu ruchu była mu przyznawana nieprzerwanie do 30.09.2015r.. W dniu 17.08.2015r. wnioskodawca złożył kolejny wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową. Następnie Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do 28.02.2018r. z dnia 10.02.2016r., w którym wskazano, że może on podejmować zatrudnienie w zakładzie pracy chronionej lub na stanowisku przystosowanym. W trakcie pobierania renty zatrudniony był w firmie (...)jako magazynier odzieży i narzędzi w skróconym wymiarze czasu pracy (7 godzin dziennie), a stanowisko pracy jest przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca pracuje przy komputerze, rozpisuje faktury dotyczące zakupionych narzędzi oraz wydaje pracownikom na wydziały narzędzia i odzież ochronną oraz rozlicza pracowników z wydanych narzędzi. Spółka ta nie ma statusu zakładu pracy chronionej, ale zatrudnia osoby niepełnosprawne, korzystając z refundacji z PFRONU- u. Celem weryfikacji oceny stanu zdrowia Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu dopuścił dowód z opinii sądowno – lekarskiej biegłego z zakresu ortopedii i rehabilitacji, który w opinii z dnia 24.05.2016r. rozpoznał u wnioskodawcy: pourazowe uszkodzenie kości tworzących staw skokowy prawy, po przebytych złamaniu leczonym kilka razy operacyjnie, powikłanym procesem zapalnym kości i stawu, leczonym

uszczywnieniem operacyjnym- zeszczywnienie stawu skokowo-goleniowego prawego, zaburzającego rytm chodu, jako choroby podstawowe oraz skrót prawej kończyny dolnej o 2 cm, skoliozę lędźwiową, kompensacyjną, nadwagę, przeciążenie stawów kręgosłupa i kości kończyn dolnych nadmierną wagą ciała, jako schorzenia współistniejące i uznał go za nadal częściowo niezdolnego do pracy w związku ze służbą wojskową na trwale. Argumentował, że w stanie zdrowia wnioskodawcy po 30.09.2015r. nie nastąpiła poprawa w stosunku do orzeczonej przez lekarza orzecznika ZUS w dniu 31.03.2000r. częściowej niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową. Dokonując oceny zebranego materiału dowodowego Sąd uznał wydaną w sprawie opinię za w pełni wiarygodną, podkreślając, iż została ona wydana przez lekarza na podstawie posiadanej przez niego fachowej wiedzy, dokonaniu analizy stanu zdrowia opiniowanego z uwzględnieniem charakteru wykonywanej przez niego pracy na podstawie przeprowadzonych badań i analizy dokumentacji jego medycznej. Sąd podkreślił, że podniesione przez Przewodniczącego Komisji Lekarskich zarzuty nie są uzasadnione. Sąd Okręgowy oddalił złożone wnioski dowodowe, ponieważ wbrew twierdzeniom organu rentowego wydana przez biegłego ortopedy opinia jest jasna, pełna i odpowiada na zadane przez Sąd pytania, a w szczególności na pytanie, czy wnioskodawca jest aktualnie osobą niezdolną do pracy w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS i czy niezdolność ta pozostaje w związku z wypadkiem w czasie służby wojskowej. W świetle naprowadzonych okoliczności Sąd I instancji uznał zarzuty organu rentowego za bezzasadne, stanowiące jedynie bezpodstawną polemikę z prawidłowymi ustaleniami biegłego. Sąd podkreślił, że miał na uwadze, że biegły specjalizuje się w dziedzinie wiedzy, którą reprezentuje, ma praktykę i doświadczenie zawodowe w tym zakresie. W ocenie, zatem Sądu nie było podstaw, aby wątpić w bezstronność sporządzającego opinię biegłego. Ponadto logika zawartych w opinii wniosków końcowych obliguje Sąd, by uznać ten dowód za wiarygodny. Odnosząc dokonane ustalenia do obowiązujących przepisów Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 30 ust 1 i 64 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 871) i przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową począwszy od dnia 1.10.2015r., tj. od daty wstrzymania prawa do renty na stałe.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu zaskarżył organ rentowy poprzez swego pełnomocnika. Zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 233 § 1 kpc, polegające na przyjęciu, że opinia biegłego lekarza sądowego z zakresu ortopedii z dnia 24.05.2016 r. stanowi wiarygodny dowód na okoliczność, że schorzenia występujące u wnioskodawcy powodują naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy na stałe, podczas gdy powyższe ustalenia nie znajdują swojego odzwierciedlenia w dokumentacji zalegającej w aktach sprawy, a opinia nie zawiera wyczerpującego uzasadnienia dla przyjęcia, że ww. zaburzenia występujące u wnioskodawcy powodują naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym długotrwałą niezdolność do pracy na stałe, a ponadto naruszenie art. 278 w zw. z art. 227 kpc, poprzez pominięcie istotnego dla sprawy dowodu wnioskowanego przez organ rentowy tj. opinii biegłego lekarza specjalisty z zakresu medycyny pracy na istotną dla sprawy okoliczność wpływu schorzeń wnioskodawcy na naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym istnienie częściowej niezdolności do pracy, istotnej z uwagi na fakt, że świadczenie zostało przyznane na stałe, przy jednak młodym wieku odwołującego (ur. (...)). Jednocześnie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego lekarza specjalisty zakresu ortopedii, który mógłby rozstrzygnąć wszystkie wątpliwości niniejszej sprawy, a także istotnej i niezbędnej dla sprawy dowód z opinii biegłego specjalisty z zakresu medycyny pracy z listy SO w Rzeszowie na okoliczność ustalenia, czy aktualne naruszenie sprawności organizmu wnioskodawcy spowodowane obecnym stopniem zaawansowania schorzeń ortopedycznych powoduje trwałą niezdolność do pracy z uwzględnieniem możliwości zawodowych, charakteru pracy wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu, bowiem wyrok Sądu Okręgowego jest wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu, zaś w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie występują jakiegokolwiek przesłanki zaskarżenia mogące wyrok ten wzruszyć, w szczególności te, które Sąd II instancji ma na uwadze z urzędu (art. 378 § 1 kpc).

Spór dotyczył ponownego ustalenia prawa wnioskodawcy K. W. do renty wojskowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr

101 poz. 648 ze zm.). Zgodnie z art.64 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, w sprawach nieuregulowanych w ustawie zastosowanie mają odnośne przepisy, m.in. art.107 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Art.107 tej ustawy stanowi zaś, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe w sprawie zmierzające do ustalenia, czy wnioskodawca w dalszym ciągu spełnia ustawowe przesłanki do dochodzonego świadczenia tj. do renty wojskowej, a zebrane dowody należy ocenić w ramach przysługującego mu w tym względzie uprawnienia swobodnej oceny dowodów, o jakim stanowi art. 233 § 1 kpc.

W sprawach dotyczących oceny stanu zdrowia, w których ustaleń faktycznych dokonuje się na podstawie dowodów, wymagających wiedzy medycznej, a więc wiadomości specjalnych, zasadniczym dowodem w postępowaniu jest dowód z opinii biegłego lekarza lub zespołu biegłych, mający na celu ustalenie stanu zdrowia osoby odwołującej się, pod kątem zasadności przesłanki warunkującej nabycie prawa do świadczenia, jaką w rozpoznawanej sprawie jest niezdolność do pracy powstała w czasie odbywania służby wojskowej. Wnioskodawca był od 2000 r. do 30.09.2015 r. uprawniony do renty inwalidzkiej wojskowej w związku z częściową niezdolnością do pracy powstałą w czasie odbywania służby wojskowej. Sąd I instancji celem ustalenia aktualnego stanu zdrowia wnioskodawcy oraz zweryfikowania orzeczeń, które poprzedziły wydanie zaskarżonej decyzji ZUS, dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza z zakresu ortopedii i rehabilitacji, który orzekł, że wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy na stałe. W ocenie Sądu odwoławczego przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy wnioskodawca w aktualnym stanie zdrowia jest niezdolny do pracy należy uznać za wyczerpujące. Badając prawidłowość dokonanej przez Sąd I instancji oceny dowodów związanych z oceną stanu zdrowia wnioskodawcy w związku ze służbą wojskową, należy stwierdzić, że nie jest ona oceną dowolną, ale mieszczącą się w granicach oceny swobodnej, o jakiej stanowi art. 233 § 1 kpc mający swe pełne zastosowanie, także do oceny dowodu z opinii biegłych - na podstawie, których to dowodów dokonał ustaleń Sąd I instancji. Sąd Okręgowy dzieląc, bowiem konkluzję opinii biegłego lekarza miał na względzie te wszystkie wypracowane w orzecznictwie sądowym kryteria oceny tego dowodu, które przemawiają za przyjęciem jego miarodajności (bliżej o tych kryteriach w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1990 r. I PR 148/90 OSP 1991 nr 11-12, poz. 300, 14 września 1995 r. II URN 31/95 OSNAP 1996 r., nr 7, poz. 103, czy z dnia 7 listopada 2000r. I CKN 1170/98, OSN 2001/4/64). I tak zauważyć przyjdzie, że biegły dysponował wiadomościami specjalistycznymi, niezbędnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy (dobór biegłego uwzględniał, bowiem zasadnicze występujące u odwołującego schorzenia). Wydanie zaś opinii poprzedzone było analizą dokumentacji medycznej wnioskodawcy, przeprowadzonym z nim wywiadem i badaniami przedmiotowymi. Nadto biegły w wyczerpujący sposób uzasadnił przyjętą przez siebie konkluzję o trwałej niezdolności do pracy badanego. Biegły wyjaśnił, że odmienna ocena stanu zdrowia i wpływ tego stanu na zdolność do pracy w porównaniu z oceną przeprowadzoną w toku postępowania administracyjnego wynika z dokonania pogłębionej analizy zdrowia wnioskodawcy. W tym miejscu podkreślić należy, że ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych, dysponujących specjalistyczną wiedzą medyczną. Natomiast wynik opinii biegłego w żadnej mierze nie może być przedmiotem odmiennych ustaleń Sądu – wynikających jedynie z polemiki z wnioskami biegłego w dziedzinie wymagającej wiedzy specjalistycznej. W przeciwnym wypadku, bowiem doszłoby do naruszenia art. 233 § 1 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.07.2005 r. II UK 277/04 publ. OSNP 2006/5-6/97). Podkreślić należy przy tym, że pełnomocnik ZUS nie zgłosił zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 kpc, co czyni, że uchybienia, na które nie zwrócono uwagi przed Sądem I instancji uchylają się spod kontroli instancyjnej, bowiem art. 162 kpc przewiduje prekluzję zarzutów dotyczących niektórych naruszeń prawa procesowego. Z jego treści wynika, że skutkiem niepodniesienia przez stronę zarzutu naruszenia przepisów postępowania w sposób określony w tym przepisie jest bezpowrotna utrata tego zarzutu w dalszym toku postępowania a więc także w postępowaniu apelacyjnym.

Niezależnie od tego jednak, należy stwierdzić, że w żaden sposób nie można podzielić zarzutu zawartego w apelacji, że biegły nie uzasadnił, w czym uwidacznia się i na czym polega niezdolność do pracy wnioskodawcy. Sąd Okręgowy a uprzednio biegły w sposób wyczerpujący, logiczny i zgodny z zasadami wiedzy uznał, że wnioskodawca,

przy istniejących poważnych dolegliwościach ortopedycznych jest częściowo, na stałe niezdolny do pracy. Sąd II instancji orzeka na podstawie materiału dotychczas zebranego, który może tylko uzupełnić i wykorzystać, jako podstawę orzeczenia. Uzupełnienie takie jest jednak możliwe i dopuszczalne tylko wówczas, gdy okoliczności sprawy wskazują na taką potrzebę i to pod warunkiem, że nie zachodzą przeszkody określone w art. 381 kpc. Stąd, Sąd nie widział potrzeby uzupełnienia postępowania dowodowego o opinię biegłego z zakresu medycyny pracy, czy też innego zespołu biegłych, uznając, iż sporna kwestia została dostatecznie wyjaśniona w dotychczasowym postępowaniu. Należy podkreślić, że również kwestie związane z zatrudnieniem wnioskodawcy zostały obszernie i logicznie przez Sąd I instancji wyjaśnione i uzasadnione. W szczególności, wnioskodawca wykonuje pracę na stanowisku odpowiednio przystosowanym dla wnioskodawcy, bez konieczności poruszania się, z uwzględnieniem charakteru schorzeń wnioskodawcy, które są nieprzemijające. Z powyższych względów na zasadzie art. 207 § 6 kpc w związku z art. 217 § 2 i 3 kpc przy zastosowaniu art. 391 § 1 kpc, Sąd odwoławczy pominął również wniosek apelującego o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu ortopedii i medycyny pracy, jako spóźniony i nieuzasadniony. Przeprowadzenie zawnioskowanego dowodu było niecelowe i zgłaszane jedynie dla zwłoki. Jak wynika przy tym z wyroku Sądu Najwyższego z 19 marca 1997 r., II UKN 45/97 (OSNP z 1998 r., z. 1, poz. 24), nie można żądać prowadzenia postępowania dowodowego tylko, dlatego, że strona nie jest zadowolona z dotychczasowych jego wyników. Sąd nie jest, bowiem zobowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych tak długo, aż strona udowodni korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia sprawy, co miało miejsce w tym przypadku. Sporządzona w niniejszej sprawie opinia jest fachowa i rzetelna, a zawarte w nich katagoryczne wnioski - jasno sformułowane i wynikają logicznie z części opisowej opinii.

Reasumując z tych wszystkich, więc wyżej naprowadzonych względów, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podważenia zasadniczego w sprawie ustalenia Sądu I instancji o braku zdolności wnioskodawcy do pracy, a to siłą rzeczy stanowić musiało o pełnej aprobachie dokonanej przez ten Sąd oceny prawnej sprawy, sprowadzającej się do stwierdzenia, że wystąpiła po stronie odwołującego zasadnicza przesłanka nabycia prawa do dochodzonego przez niego świadczenia rentowego - w postaci niezdolności do pracy.

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym w zupełności podzielić ustalenia Sądu Okręgowego, a to skutkować musiało pełną akceptacją dokonanej przez Sąd I instancji oceny prawnej sprawy. Z podanych przyczyn brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji i dlatego na mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.